

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS  
TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS**  
**SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS**

## T U R I N Y S

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. URBANISTINIS KARKASAS .....                                                    | 3  |
| 1.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai.....                                     | 3  |
| 1.2. Status quo.....                                                              | 3  |
| 1.3. Poveikis ekonominei aplinkai .....                                           | 4  |
| 1.4. Poveikis socialinei aplinkai.....                                            | 4  |
| 1.5. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui .....                          | 4  |
| 2. SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA.....                                             | 6  |
| 2.1. Bendroji dalis .....                                                         | 6  |
| 2.2. Pramonės teritorijos .....                                                   | 7  |
| 2.3. Žemės ūkio teritorijos .....                                                 | 8  |
| 2.4. Socialinės infrastruktūros teritorinis tinklas .....                         | 11 |
| 2.5. Rekreacinių teritorijų vystymas .....                                        | 12 |
| 3. RAJONO GAMTINĖ APLINKA .....                                                   | 16 |
| 3.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai.....                                     | 16 |
| 3.2. Poveikis ekonominei aplinkai .....                                           | 16 |
| 3.3. Poveikis socialinei aplinkai.....                                            | 16 |
| 3.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui. ....                          | 17 |
| 3.5. Vandens ištekliai .....                                                      | 17 |
| 3.6. Gamtinio karkaso apsaugos sprendinių apibendrintas poveikio vertinimas ..... | 18 |
| 4. ŽEMĖS NAUDOJIMAS.....                                                          | 19 |
| 5. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS .....                                         | 21 |
| 5.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai.....                                     | 21 |
| 5.2. Poveikis ekonominei aplinkai .....                                           | 21 |
| 5.3. Poveikis socialinei aplinkai.....                                            | 21 |
| 5.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui .....                          | 22 |
| 6. RAJONO SUSISIEKIMO SISTEMOS SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS .....               | 24 |
| 6.1. Įvadas .....                                                                 | 24 |
| 6.2. Status quo situacijos vertinimas .....                                       | 24 |
| 6.3. Poveikis teritorijos vystymo darnai.....                                     | 25 |
| 6.4. Poveikis ekonominei aplinkai .....                                           | 27 |
| 6.5. Poveikis socialinei aplinkai.....                                            | 27 |
| 6.6. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui .....                          | 27 |
| 6.7. Sprendinių poveikio suvestinis vertinimas .....                              | 28 |
| 7. PASVALIO RAJONO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA .....                                | 30 |
| 7.1. Įvadas .....                                                                 | 30 |
| 7.2. Sprendinių poveikio vertinimo išvados.....                                   | 30 |
| 7.2.1. Status quo.....                                                            | 30 |
| 7.2.2. Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai .....                       | 31 |
| 7.2.3. Sprendinių poveikis ekonominei aplinkai.....                               | 31 |
| 7.2.4. Sprendinių poveikis socialinei aplinkai .....                              | 32 |
| 7.2.5. Sprendinių poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui.....              | 32 |
| 7.3. Sprendinių poveikio įvertinimo išvadinė santrauka.....                       | 34 |
| 7.4. Priemonės sprendinių stebėsenai atlikti .....                                | 36 |

## 1. URBANISTINIS KARKASAS

### 1.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Sprendiniai, numatantys urbanistinės sistemos plėtrą, bus įgyvendinami panaudojant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Planavimo sąlygos, išduotos vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais, leis:

- racionaliau plėtoti gyvenamas vietas, įvertinant jų ribų pokyčius ir perspektyvas, numatytas Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos Bendrajame plane.
- sudaryti sąlygas urbanizuotų ir rekreacinės paskirties teritorijų planingam išdėstymui;

Teigiamos bendrojo plano sprendinių pasekmės laukiamos ir gyvenamųjų vietovių plėtros srityse.

### 1.2. Status quo

Bendrojo plano koncepcijos rengimo stadijoje buvo pasiūlyta *Status quo* alternatyva, kurios pasekmės urbanistines aplinkai būtų šios:

- atskiros gyvenvietės toliau chaotiškai mažėtų ar didėtų;
- tai sudarytų prielaidas sunkiai prognozuojamai aplinkinių teritorijų plėtrai, nes būtų neaiškus jų poreikis;
- dėl nesuformuluotų prioritetinių nuostatų būtų neįmanoma darni tiek socialinės, tiek inžinerinės infrastruktūros plėtra;
- netolygus, neatitinkantis poreikių finansinių išteklių paskirstymas pasvalio rajono vietovėms ir Bendrojo plano įdiegimo priemonių taikymas.

Kryptingos arba aktyvios (Decentralizuotos koncentracijos) plėtros alternatyvos pasirinkimas, turėtų mažesnę neigiamą poveikį ekonominei, socialinei, gamtinei aplinkai bei vystymo darnai. Tik įsisamonintas reguliavimas ir priimtų prioritetų tęstinumas užtikrins geriausias galimybes ir sąlygas Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui.

### **1.3. Poveikis ekonominei aplinkai**

Bendrojo plano urbanistinių sprendinių įgyvendinimo pasekmės sudarys sąlygas:

- ❑ Pasvalio rajono teritorijoje tolygiai pasiskirstys gyvenvietės, tai leis užtikrinti tolygią gyvenimo kokybę visoje rajono teritorijoje;
- ❑ hierarchiškai plėtojama gyvenamųjų vietovių sistema, užtikrins tolygų paslaugų ir pramogų, techninės infrastruktūros prieinamumą;
- ❑ bendrajame plane nustatytos polifunkcinės plėtos teritorijos prie pagrindinių integracijos ašių sudarys galimybes, vieningai ir pigiau jas aprūpinti technine infrastruktūra;
- ❑ ekologiškai jautriose, saugomose teritorijose bus remiamas ir plėtojamas ekologinis ir tausojamasis ūkininkavimas, tuo pačiu mažinamas neigiamas poveikis gamtai;
- ❑ bus sukurta palanki investicinė aplinka verslo subjektams.

### **1.4. Poveikis socialinei aplinkai**

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas sudarys palankias sąlygas:

- ❑ miestų, miestelių, kitų perspektyvių kaimo gyvenamųjų vietovių plėtrai;
- ❑ vietinės reikšmės kelių tinklo tvarkymui ir plėtrai;
- ❑ statybų plėtrai arti perspektyvių gyvenamųjų vietovių ir rekreacinėse teritorijose;
- ❑ ūkinės veiklos įvairinimui ir kaimo gyventojų užimtumo didinimui;
- ❑ užtikrins tolygią gyvenimo kokybę Pasvalio rajono teritorijoje;
- ❑ didės ir gerės gyvenamųjų pastatų aprūpinimas inžinerinėmis paslaugomis.

### **1.5. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui**

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo pasekmės kraštovaizdžio formavimo srityje:

- ❑ bus tinkamai naudojamos vertingos žemės ūkio naudmenos ir sausinimo sistemos;
- ❑ bus išsaugotas natūralusis kraštovaizdis ir biologinė įvairovė;
- ❑ rajono miškingumas per 10 metų padidės 0,9 proc. (nuo 18,5 iki 19,4 proc.);
- ❑ diferencijuojant žemės naudojimo sąlygas ir ūkinę veiklą kaimo vietovėje, bus užtikrintas kraštovaizdžio ekologinis stabilumas;
- ❑ turės teigiamą poveikį kultūros paveldo objektų išsaugojimui bei tikslingam panaudojimui.

Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimas pateikiamas 1.1 lentelėje.

**1.1 lentelė.** Pasvalio rajono bendrojo plano urbanistinės plėtros sprendinių poveikio vertinimas

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                               |                                                                                                                             |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.  | Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktorius                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                               |                                                                                                                             |
| 2.  | Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                               |                                                                                                                             |
| 3.  | Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Pasvalio rajono teritorijos bendrasis planas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                               |                                                                                                                             |
| 4.  | Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinių „Urbanistinis karkasas“ bei „Teritorijos erdvinė koncepcija“ įgyvendinimas; Šiaulių apskrities generalinio plano sprendiniai                                                                                                                                                                                                     |                                               |                                                                                                                             |
| 5.  | Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Nacionalinė ūkio 2007 – 2013 metų plėtros strategija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                               |                                                                                                                             |
| 6.  | <b>Status quo situacija:</b> žemės naudmenų sudėtis santykinai stabili; žemės naudojimo lygis aukštesnis nei šalies vidurkis. Esant nereguliuojamai raidai, padidės savaiminiai, gamtiniai žemės naudmenų transformacijos procesai apleistose ir nutolusiose teritorijose, bus lėtesnė ūkių kūrimosi raida, išliks daugiau smulkių ūkių, didesnis vienkiamų ir mažų kaimų skaičius, reikalaujantis tankesnio kelių tinklo, bus blogesnės kaimo gyventojų aptarnavimo sąlygos |                                               |                                                                                                                             |
| 7.  | Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: visų ūkio šakų poreikio naudoti žemę suderinimas; racionalus ir efektyvus žemės naudojimas bioprodukcinio ūkio plėtrai                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                               |                                                                                                                             |
| 8.  | Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                               |                                                                                                                             |
|     | Vertinimo aspektai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis | Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis                                                                               |
| 9.  | Sprendinio poveikis:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                               |                                                                                                                             |
|     | teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Teigiamas ilgalaikis                          | -                                                                                                                           |
|     | ekonominei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Teigiamas ilgalaikis                          | -                                                                                                                           |
|     | socialinei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Teigiamas ilgalaikis                          | -                                                                                                                           |
|     | gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Teigiamas ilgalaikis                          | -                                                                                                                           |
| 10. | Siūlomos alternatyvos poveikis (alternatyva – esamos tendencijos, dekoncentruota plėtra):                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                               |                                                                                                                             |
|     | teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | -                                             | Vyks nereguliuojama statybų plėtra žemės ūkio sąskaita (ilgalaikis pov.)                                                    |
|     | ekonominei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | -                                             | Vyraus smulkūs ūkiai, konkurencingų ūkių stambėjimas vyks lėčiau (trumpalaikis pov.)                                        |
|     | socialinei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | -                                             | Išliks didesnis skaičius vienkiamų ir smulkių kaimų, bus blogesnės sąlygos kaimo gyventojų aptarnavimui (trumpalaikis pov.) |
|     | gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | -                                             | Dėl didesnio apleistų žemių ploto blogės kraštovaizdžio savybės (ilgalaikis pov.)                                           |

## 2. SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA

### 2.1. Bendroji dalis

Pasvalio rajono teritorijos bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 patvirtintu „Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu“ (Žin., 2004, Nr. 113-4228).

Teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikio vertinimas – teritorijų planavimo proceso etapas, kurio metu surenkama ir analizuojama informacija, jos pagrindu įvertinimas nustatytais aspektais rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo galimas teigiamas ir (ar) neigiamas ilgalaikis ir (ar) trumpalaikis poveikis.

Pagal šį aprašą sprendinių poveikis vertinamas šiais aspektais:

- 1) poveikis teritorijos vystymo darnai;
- 2) poveikis ekonominei aplinkai;
- 3) poveikis socialinei aplinkai;
- 4) poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui.

Visais šiais aspektais vertinamas poveikis kiekvienoje bendrojo plano konkretizuotų sprendinių grupėje laikantis atitinkamo planavimo lygmeniui apibendrinimo.

Priklausomai nuo poveikio stiprumo ir teritorinio masto jo intensyvumas vertinamas septyniais kokybiniais laipsniais (balais):

- teigiamas – ženklus (+3),
- teigiamas – vidutinis (+2),
- teigiamas – nežymus (+1),
- neišreikštas arba nėra poveikio (0),
- neigiamas – nežymus (-1),
- neigiamas – vidutinis (-2),
- neigiamas – ženklus (-3).

Sprendinių poveikio vertinimo patogumui sudaryta kokybinio vertinimo matrica-lentelė kiekvienai nagrinėjamai temai ir sprendinių grupei. Lentelėje taip pat pateikiamas ir bendras vertinimas, atsižvelgiant į galimą teigiamą ir neigiamą poveikį.

**2.2. Pramonės teritorijos**

Vertinimas pateikiamas 2.1 lentelėje.

**2.1 lentelė.** Pramonės teritorijų planavimo sprendinių vertinimas

| <i>Poveikis teritorijos vystymo darnai</i>                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                       |                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                 | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas                                                        | <b>Bendras vertinimas</b> |
| Pasvalyje ir Joniškėlyje numatyta neužstatytų teritorijų rezervacija apdirbamajai gamybai ar smulkiam ir vidutiniam verslui vystyti sudarys sąlygas tolygesnei rajono plėtotei.<br><b>(+2)</b> | <b>(0)</b>                                                                                                                                                                                            | <b>+2</b>                 |
| <i>Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui</i>                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                       |                           |
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                 | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas                                                        | <b>Bendras vertinimas</b> |
| <b>(0)</b>                                                                                                                                                                                     | Pasvalyje ir Joniškėlyje numatyta neužstatytų teritorijų rezervacija apdirbamajai gamybai ar smulkiam ir vidutiniam verslui galimai neigiamai paveiks gamtinę aplinką ir kraštovaizdį.<br><b>(-2)</b> | <b>-2</b>                 |
| <i>Poveikis socialinei aplinkai</i>                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                       |                           |
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                 | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas                                                        | <b>Bendras vertinimas</b> |
| Pasvalyje ir Joniškėlyje numatyta neužstatytų teritorijų rezervacija apdirbamajai gamybai ar smulkiam ir vidutiniam verslui turės teigiamą poveikį rajono gyventojų užimtumui.<br><b>(+2)</b>  | <b>(0)</b>                                                                                                                                                                                            | <b>+2</b>                 |

## 2.1 lentelės tęsinys

| <i>Poveikis ekonominei aplinkai</i>                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                    |                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Galimas teigiamas<br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br>poveikis                                                                                                                                                                                                               | Galimas neigiamas<br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br>poveikis         | Bendras<br>vertinimas |
| +3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                                                                                                       | -1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas |                       |
| Pasvalyje ir Joniškėlyje numatyta neužstatytų teritorijų rezervacija apdirbamajai gamybai ar smulkiam ir vidutiniam verslui ilgalaikiai padidins apdirbamosios gamybos produkcijos apimtį, užtikrins ilgalaikį pramonės vystymą, sumažins skirtumus tarp rajonų.<br>(+3) | (0)                                                                | +3                    |

## 2.3. Žemės ūkio teritorijos

Vertinimas pateikiamas 2.2 lentelėje.

## 2.2 lentelė. Žemės ūkio teritorijų planavimo sprendinių vertinimas

| <i>Poveikis teritorijos vystymo darnai</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                    |                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Galimas teigiamas<br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br>poveikis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Galimas neigiamas<br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br>poveikis         | Bendras<br>vertinimas |
| +3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | -1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas |                       |
| 1. Bendrojo plano sprendiniai, numatantys žemės ūkio plėtrą, turės įtakos savivaldybės teritorijų specialiųjų planų rengimui ir užtikrins visų ūkio šakų poreikio naudoti žemę optimalų suderinimą.<br>(+2)                                                                                                                                                                                                                     | (0)                                                                | +2                    |
| 2. Vadovaujantis pagal Pasvalio rajono savivaldybės bendrąjį planą parengtomis planavimo sąlygomis ir metodinėmis nuostatomis, šių planavimo dokumentų sprendiniai leis optimizuoti teritorijų, naudotinų žemės ūkio veiklai, miškų ūkio veiklai ir kitai paskirčiai išdėstymą, derinant urbanistinės plėtros poreikius, vertingų žemės ūkio naudmenų ir miškų išsaugojimo bei gamtinio karkaso formavimo reikalavimus.<br>(+2) | (0)                                                                | +2                    |

## 2.2 lentelės tęsinys

| <b>Poveikis ekonominei aplinkai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                        | <b>Bendras vertinimas</b> |
| 1. Bendrojo plano sprendiniai, numatantys žemės ūkio plėtrą, turės ilgalaikės įtakos savivaldybės specialiuju planų rengimui ir užtikrins didesnę ekonominę efektą naudojant žemę.<br><br><b>(+3)</b>                                                                                                                                                                                                                            | 1. Dėl sudėtingos planavimo sprendinių realizavimo sistemos ir nepakankamai reglamentuoto (teisės aktuose) valstybės ir ES fondų paramos derinimo su teritorijų planavimo dokumentais laukiamas žemės ūkio gamybos padidėjimas gali būti mažesnis.<br><br><b>(-1)</b> | <b>+2</b>                 |
| 2. Pasvalio rajono savivaldybės planavimo dokumentų sprendiniai leis optimizuoti žemės naudmenų sudėtį kaimo vietovėje ir išsaugoti vertingus žemės ūkio naudmenų ir miškų plotus, taip pat suformuoti konkurencingus ūkius.<br><br><b>(+2)</b>                                                                                                                                                                                  | 2. Nesant pakankamai finansavimo specialiuju planų rengimui ir įgyvendinimui, galimas neigiamas trumpalaikis poveikis – nebus išauginamas žymus žemės ūkio produkcijos kiekis, taip pat padidės išlaidos apleistos žemės įsavinimui.<br><br><b>(-1)</b>               | <b>+1</b>                 |
| 3. Bus sudarytos sąlygos derinti valstybės paramos priemonės žemės ūkio ir kaimo plėtrai su planingu teritorijų tvarkymu, diferencijuojant šias priemones pagal žemės naudojimo intensyvumą ir aplinkos apsaugos poreikius. Pagrindiniai žemės gerinimo darbai ir apleistų žemių grąžinimas žemės ūkio veiklai bus planuojami tik intensyvios žemės ūkio gamybos zonose su potencialiai našiais dirvožemiais.<br><br><b>(+1)</b> | <b>(0)</b>                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>+1</b>                 |
| <b>Poveikis socialinei aplinkai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                       |                           |
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                        | <b>Bendras vertinimas</b> |
| 1. Pasvalio rajono savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį kaimo gyvenamųjų vietovių plėtrai.<br><br><b>(+2)</b>                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>(0)</b>                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>+2</b>                 |

## 2.2 lentelės tęsinys

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                     |                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 2. Gyvenamųjų vietovių išdėstymas ir plėtra leis pagerinti kaimo gyventojų aptarnavimo sąlygas. Rekreacinių teritorijų plėtra sudarys geresnes sąlygas kaimo turizmui ir naujų darbo vietų sukūrimui šių vietovių gyventojams.<br>(+2)                                                                                                                                                                                                               | (0)                                                                                                                                                                                                                 | +2                        |
| <b>Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                     |                           |
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 - nežymus<br>0 - neišreikštas                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 - ženklus<br>0 - neišreikštas                                                                      | <b>Bendras vertinimas</b> |
| 1. Pasvalio rajono savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį kaimo kraštovaizdžio formavimui.<br>(+2)                                                                                                                                                                                                                                                                                         | (0)                                                                                                                                                                                                                 | +2                        |
| 2. Įgyvendinus teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, bus optimalesnė žemės naudmenų sudėtis. Žemės ūkio naudmenų plotas rajono teritorijoje sumažės iki 90 tūkst. ha, tačiau bus išsaugotos bei pagerintos derlingesnės žemės. Bus planingiau formuojamas kultūrinis kraštovaizdis, lokalizuoti plotai, skirti natūralių biocenozų apsaugai.<br>(+2)                                                                                           | 2. Nutolusiose vietovėse kraštovaizdžio estetines savybes pablogins apleisti žemės plotai ir nykstančios sodybos. Šių vietovių pritaikymas miškų ūkio veiklai pareikalaus ilgesnio pereinamojo laikotarpio.<br>(-1) | +1                        |
| 3. Suderinus planuojamas teritorijos tvarkymo priemones su Žemės ūkio ir kaimo plėtros 2007 – 2013 m. strategijoje numatytais valstybės paramos priemonėmis, padidės natūralių biocenozų plotai, bus užtikrinta vandens telkinių apsauga nuo teršimo žemės ūkio gamybos produktais. Gamtinio karkaso teritorijose ir kitose ekologiškai jautriose teritorijose bus diegiamos tausojančiojo ir ekologinio ūkininkavimo žemdirbystės sistemos.<br>(+2) | (0)                                                                                                                                                                                                                 | +2                        |

**2.4. Socialinės infrastruktūros teritorinis tinklas**

Vertinimas pateikiamas 2.3 lentelėje.

**2.3 lentelė.** Socialinės infrastruktūros sprendinių vertinimas

| <i>Poveikis teritorijos vystymo darnai</i>                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                |                           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                        | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas | <b>Bendras vertinimas</b> |
| Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje siūlomas švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų įstaigų tinklas ilginiui užtikrins esamų teritorijų vystymosi darną<br>(+3) | (0)                                                                                                                                            | <b>+3</b>                 |
| <i>Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui</i>                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                |                           |
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                        | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas | <b>Bendras vertinimas</b> |
| Socialinės infrastruktūros teritorinis tinklas gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui jokios įtakos neturės<br>(0)                                                                                      | Socialinės infrastruktūros teritorinis tinklas gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui jokios įtakos neturės<br>(0)                               | <b>0</b>                  |
| <i>Poveikis socialinei aplinkai</i>                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                |                           |
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                        | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas | <b>Bendras vertinimas</b> |
| Subalansuotas socialinės infrastruktūros teritorinis tinklas ilginiui pagerins jos pasiekiamumą, užtikrins teikiamų paslaugų kokybę bei pagerins rajono gyventojų gyvenimo kokybę.<br>(+3)            | (0)                                                                                                                                            | <b>+3</b>                 |

## 2.3 lentelės tęsinys

| <i>Poveikis ekonominei aplinkai</i>                                                                                                            |                                                                                                                                                |                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 - nežymus<br>0 - neišreikštas | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 - ženklus<br>0 - neišreikštas | <b>Bendras vertinimas</b> |
| Subalansuotas socialinės infrastruktūros teritorinis tinklas ilgalaikiai įtakos gyvenimo rajono gyventojų kokybės gerinimą<br><b>(+3)</b>      | <b>(0)</b>                                                                                                                                     | <b>+3</b>                 |

## 2.5. Rekreacinių teritorijų vystymas

Vertinimas pateikiamas 2.4 lentelėje.

## 2.4 lentelė. Rekreacinių teritorijų sprendinių vertinimas

| <i>Poveikis teritorijos vystymo darnai</i>                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                |                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 - nežymus<br>0 - neišreikštas                                                                                                                                                               | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 - ženklus<br>0 - neišreikštas | <b>Bendras vertinimas</b> |
| 1. Rekreacijos ir turizmo vystymo galimybių skyriuje pateikiami sprendiniai padės rekreacijos ir turizmo plėtojimo politiką geriau integruoti į bendrą rajono vystymo programą ir užtikrins jos ilgalaikį optimalumą bei LR teritorijos bendrojo (generalinio) plano nuostatų įgyvendinimą.<br><b>(+2)</b>   | <b>(0)</b>                                                                                                                                     | <b>+2</b>                 |
| 2. Rekreacinių teritorijų sistemos skyriuje teikiami sprendiniai padės mokslinius pagrindus sisteminiam rajono teritorijos rekreaciniam naudojimui ir perspektyvoje rajono rekreacinių teritorijų raidą padės integruoti į bendrą kompleksinį ir subalansuotą viso rajono bei šalies vystymą.<br><b>(+1)</b> | <b>(0)</b>                                                                                                                                     | <b>+1</b>                 |

## 2.4 lentelės tęsinys

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                |                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| 3. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje pateiktų sprendinių realizavimas turės ilgalaikį poveikį, optimizuodamas šio sektoriaus infrastruktūros išdėstymą, įgalins geriau spręsti tarpsektorinės koordinacijos klausimus<br>(+1)                                                                                   | (0)                                                                                                                                            | +1                        |
| <b>Poveikis ekonominei aplinkai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                |                           |
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                                                                                        | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas | <b>Bendras vertinimas</b> |
| 1. Rekreacijos ir turizmo vystymo galimybių skyriuje pateikiami sprendiniai turės ilgalaikį poveikį ir padės objektyviau interpretuoti rajono ekonominės aplinkos potencialą ir teritoriškai optimizuoti rekreacinių investicijų paskirstymą.<br>(+2)                                                                                 | (0)                                                                                                                                            | +2                        |
| 2. Rekreacinių teritorijų sistemos skyriuje teikiami sprendiniai padės regiono ekonominėje aplinkoje plėtoti numatytas įvairaus rango rekreacines teritorijas, o tai ilgalaikėje perspektyvoje ženkliai sustiprins rekreacijos ir turizmo sektoriaus išvystymą, turizmo centrų bei poilsio vietovių formavimą ir įsisavinimą.<br>(+3) | (-1)                                                                                                                                           | +2                        |
| 3. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių realizavimas ženkliai sustiprins rekreacijos ir turizmo sektoriaus išvystymą rajone, iš esmės pagerins turizmo verslo ir rekreacinių investicijų sąlygas ilgalaikėje perspektyvoje.<br>(+3)                                                            | (0)                                                                                                                                            | +3                        |

## 2.4 lentelės tęsinys

| <i>Poveikis socialinei aplinkai</i>                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                             |                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                                                   | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas                                                                              | <b>Bendras vertinimas</b> |
| 1. Rekreacijos ir turizmo vystymo galimybių skyriuje pateikiami sprendiniai padės realiau įvertinti rajono socialinės aplinkos raidos potencialą, suteiks ilgalaikę perspektyvą rajono gyventojų užimtumo būklei prognozuoti, kvalifikacijos tobulinimo poreikiui nustatyti.<br><b>(+2)</b>      | <b>(0)</b>                                                                                                                                                                                                                  | <b>+2</b>                 |
| 2. Rekreacinių teritorijų sistemos skyriuje pateiktų sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį poveikį rajono plėtotei ir sudarys sąlygas rajono socialinės aplinkos plėtotei – gerins gyventojų užimtumą, intensyvins kultūrinę raidą, skatins naujų laisvalaikio formų paieškas.<br><b>(+2)</b> | 2. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių realizavimas gali tam tikru mastu prisidėti prie kultūrinės erozijos (tradicinės gyvensenos deviacijos) reiškinių aktyvėjimo.<br><b>(-1)</b> | <b>+1</b>                 |
| 3. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių realizavimas turės ilgalaikį poveikį ir tiesiogiai gerins bendrąją socialinę regiono būklę, ypač gyventojų užimtumą.<br><b>(+2)</b>                                                                               | 3. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių realizavimas gali tam tikru mastu prisidėti prie kultūrinės erozijos (tradicinės gyvensenos deviacijos) reiškinių aktyvėjimo.<br><b>(-1)</b> | <b>+1</b>                 |

## 2.4 lentelės tęsinys

| <i>Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui</i>                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| <b>Galimas teigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>+3 - ženklus<br>+2 - vidutinis<br>+1 – nežymus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                               | <b>Galimas neigiamas</b><br>(trumpalaikis/ilgalaikis)<br><b>poveikis</b><br>-1 - nežymus<br>-2 - vidutinis<br>-3 – ženklus<br>0 – neišreikštas                                                                                                                                                                                                                                     | <b>Bendras vertinimas</b> |
| 1. Rekreacijos ir turizmo vystymo galimybių skyriuje pateikiami sprendiniai objektyviai įvertindami regiono rekreacinį potencialą įgalins ilgalaikėje perspektyvoje formuoti optimalesnes gamtinės aplinkos ir jos išteklių rekreacinio naudojimo nuostatas.<br><b>(+2)</b>  | <b>(0)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>+2</b>                 |
| 2. Rekreacinių teritorijų sistemos skyriuje pateiktų sprendinių realizavimas skatins rekreacinės gamtinės aplinkos racionalų panaudojimą, reikalingų apsaugos priemonių taikymą, kraštovaizdžio estetinės kokybės palaikymą ir turės ilgalaikį poveikį.<br><b>(+2)</b>       | 2. Rekreacinių teritorijų sistemos skyriuje pateiktų sprendinių realizavimas atskirais atvejais gali turėti trumpalaikį neigiamą efektą, susijusį su gamtinės aplinkos ar kraštovaizdžio struktūros pažeidimais.<br><b>(-1)</b>                                                                                                                                                    | <b>+1</b>                 |
| 3. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių įgyvendinimas tam tikru mastu skatins rekreacinės gamtinės aplinkos ekologinio pilnavertiškumo didinimą, gamtos ir kraštovaizdžio vertybių eksponavimą ir pritaikymą lankymui.<br><b>(+3)</b> | 3. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros vystymo skyriuje teikiamų sprendinių realizavimas atskirais atvejais gali turėti trumpalaikį neigiamą efektą, susijusi su grėsmės vertingiems kraštovaizdžio kompleksams padidėjimu, tam tikru gamtinės aplinkos degradavimu dėl statybų, neracionalaus ar per daug intensyvaus teritorijos rekreacinio naudojimo atvejų.<br><b>(-1)</b> | <b>+2</b>                 |

### **3. RAJONO GAMTINĖ APLINKA**

#### **3.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai**

Sprendinių įgyvendinimas Pasvalio rajono teritorijoje turės teigiamą poveikį teritorijos vystymo darnai. Įgyvendinus Pasvalio rajono teritorijai pasiūlytą gamtinio karkaso koncepciją bus užtikrintas rajono teritorijos kraštovaizdžio stabilumas ir socialinės aplinkos funkcionavimo pilnavertiškumas. Pasvalio rajono teritorijoje lokalizuotų gamtinio karkaso dalių, su skirtingomis kraštovaizdžio tvarkymo kryptimis įgyvendinimas teigiamai įtakos teritorijos bendrą vystymąsi, lems švarią ir kokybišką gyvenamąją aplinką. Pasvalio rajono teritorijos gamtinio karkaso koncepcijos realizavimo lygis įtakos tiek rajono atskirai, tiek bendrai visos Lietuvos teritorijos darnų vystymąsi ateityje.

#### **3.2. Poveikis ekonominei aplinkai**

Gamtinio karkaso rekreacijos ir turizmo plėtojimo sprendinių įgyvendinimui prireiks didelių investicijų, iš kurių dalis turėtų būti dengiama iš savivaldybės biudžeto. Kitą, žymiai didesnę dalį reikalingų lėšų - iš ES Struktūrinių fondų ar naudojantis kitais finansinės paramos šaltiniais.

Numatytų vietinių rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrų vystymas esamų gyvenviečių pagrindu, kuris būtų susijęs su turistų ir poilsiautojų aptarnavimu, sudarys palankias sąlygas smulkaus ir vidutinio verslo plėtojimui.

#### **3.3. Poveikis socialinei aplinkai**

Vystant Pasvalio rajono gamtinio karkaso ir saugomų teritorijų tinklą palaipsniui gerės žmonių gyvenamosios aplinkos kokybė (aplinkos oro ir vandens, sulėtės intensyvaus paviršinio karsto vystymasis). Tiesa, paviršinio karsto zonų apsauga, saugomų teritorijų ir gamtinio karkaso tinklo plėtojimas gali būti siejamas su tam tikro pobūdžio, didesniais ar mažesniais apribojimais, kas gali būti vertinama, kaip ne itin palankus veiksnys socialinei aplinkai. Tačiau paminėti trūkumai yra laikini, susiję su adaptaciniu periodu, kol visuomenės nariai užsiimantys ūkine veikla neatitinkančia teritorijų režimo perorientuos savo veiklą į alternatyvią. Siekiant pagreitinoti adaptacijos procesą būtina valstybinė parama, ją derinant su parama iš ES struktūrinių fondų.

Plėtojant koncepcijoje numatytus vietinius rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrus su jais numatyta specializacija, bus sudarytos sąlygos didesniai gyventojų užimtumui, kas skatins ir pačios gyvenamosios vietovės gyvybingumą bei patrauklumą.

Igyvendinus sprendinius Pasvalio rajono gyvenvietėse galimas depopuliacijos tempų mažėjimas.

### **3.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui.**

Gamtinio karkaso koncepcijos įgyvendinimas, susijęs su tokių kraštovaizdžio tvarkymo priemonių, kaip natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymu labiausiai degraduotuose gamtinio karkaso dalyse, sudarys sąlygas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui ir didesnes galimybes antropogeninės taršos neutralizavimui. Natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymas gamtinio karkaso teritorijose padidins žemėveikslių sąskaidą ir tuo pačiu pagerins intensyviai įsavintų agrarinių teritorijų estetines savybes.

### **3.5. Vandens ištekliai**

Degraduotų teritorijų apželdinimas mišku siekiant realizuoti gamtinio karkaso koncepciją leis žymiai sumažinti paviršinio ir požeminio vandens taršą geoekologiniu požiūriu jautriausiose tam vietose. Užtikrinant racionalų žemės naudojimą bei konkrečioms vietoms tinkamiausią jos naudojimo intensyvumą ir pobūdį bus ženkliai sumažinta gruntinių ir paviršinių vandenų tarša. Tas savo ruožtu sudarys geresnes sąlygas reikštis didesnei bioįvairovei, bei padidins vandens telkinių rekreacinio panaudojimui galimybes.

### 3.6. Gamtinio karkaso apsaugos sprendinių apibendrintas poveikio vertinimas

Bendrojo plano gamtinės dalies sprendinių vertinimo santrauka pateikiama teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo 3.1 lentelėje.

#### 3.1 lentelė. Sprendinių poveikio vertinimas

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                      |                                                      |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| 1. | Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Pasvalio rajono savivaldybės administracija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                      |                                                      |
| 2. | Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: Vilniaus Gedimino technikos universiteto Teritorijų planavimo institutas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                      |                                                      |
| 3. | Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Pasvalio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                      |                                                      |
| 4. | <p>Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (2002 m.); Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu dėl Biržų regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo. (2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 413), Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu dėl Adutiškio – Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plikšių miško, Rūdininkų girios, Šimonių girios, Taujėnų – Užulėnio miškų ir <b>Žaliosios girios</b> biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo. (2004 m. gruodžio 10 d. Nr. D1-629).</p> |                                                      |                                                      |
| 5. | <p>Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Valstybės ilgalaikės raidos strategija (2002 m.); Nacionaline darnaus vystymo strategija (Žin., 2003, Nr. 89-2039); Pasvalio rajono plėtros iki 2014m. strateginiu planu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                      |                                                      |
| 6. | <p>Status quo situacija: Pasvalio rajono teritorijos gamtinės aplinkos būklė, kraštovaizdžio stabilumas bei jo vizualinė, o tuo pačiu ir žmogaus gyvenamosios aplinkos kokybė būtų neprognozuojama, jei gyvenamųjų sistemų ir komunikacijų vystymas ir plėtra vyktų neplanuotai, neatsižvelgiant į aplinkosauginius prioritetus ir apsaugos režimą, nederinant saugojimo su naudojimu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                      |                                                      |
| 7. | <p>Tikslas, kurio siekiama, įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Užtikrinti Pasvalio rajono teritorijos darnaus vystymosi tęstinumą, sveiką aplinką žmogaus gyvenimui, ūkinės veiklos pobūdžio ir intensyvumo racionalų paskirstymą teritorijoje, tausojanti gamtos ir kultūros išteklių naudojimą.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                      |                                                      |
| 8. | <p>Galimo sprendinių poveikio vertinimas: Bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį kraštovaizdžio stabilumo, biologinės įvairovės didėjimui ir kraštovaizdžio estetineis savybėms, vandens ir oro kokybės gerinimui, efektyviam ir subalansuotam teritorijos turistinio – rekreacinio potencialo panaudojimui, teritorijų ūkinio naudojimo optimizavimui.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                      |                                                      |
|    | <b>Vertinimo aspektai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis</b> | <b>Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis</b> |
| 9. | Specialiojo plano sprendinių poveikis:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                      |                                                      |
|    | teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Teigiamas ilgalaikis                                 |                                                      |
|    | Ekonominei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Teigiamas ilgalaikis                                 |                                                      |
|    | socialinei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Teigiamas ilgalaikis                                 | Neigiamas trumpalaikis                               |
|    | kultūros paveldui                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | -                                                    | -                                                    |
|    | gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Teigiamas ilgalaikis                                 |                                                      |

## 4. ŽEMĖS NAUDOJIMAS

Sprendinių poveikio vertinimas pateikiamas 4.1 lentelėje.

**4.1 lentelė.** Žemės naudojimo sprendinių poveikio vertinimo lentelė

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                               |                                               |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| 1.  | Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktorius                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                               |                                               |
| 2.  | Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU teritorijų planavimo institutas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                               |                                               |
| 3.  | Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Pasvalio raj. savivaldybės bendrasis planas, žemės naudojimo skyrius.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                               |                                               |
| 4.  | Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinių „Kraštovaizdžio naudojimas ir apsauga“ bei „Specializuotų teritorinių struktūrų formavimas“ įgyvendinimas                                                                                                                                                                                                             |                                               |                                               |
| 5.  | Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: kaimo plėtros priemonės planuojamos atsižvelgiant į šiuos dokumentus: Valstybinė aplinkos apsaugos strategija (1996 m.), Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategija (2000 m.), Nacionalinė 2007 – 2013 metų kaimo plėtros strategija (2006 m. projektas)                                                                                                                  |                                               |                                               |
| 6.  | Status quo situacija: žemės naudmenų sudėtis santykinai stabili; žemės naudojimo lygis artimas šalies vidurkiui. Esant nereguliuojamai raidai, padidės savaiminiai, gamtiniai žemės naudmenų transformacijos procesai apleistose ir nutolusiose teritorijose, bus lėtesnė ūkių kūrimosi raida, išliks daugiau smulkių ūkių, didesnis vienkiamųjų ir mažų kaimų skaičius, reikalaujantis tankesnio kelių tinklo, bus blogesnės kaimo gyventojų aptarnavimo sąlygos |                                               |                                               |
| 7.  | Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: visų ūkio šakų poreikio naudoti žemę suderinimas; racionalus ir efektyvus žemės naudojimas bioproductinio ūkio plėtrai                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                               |                                               |
| 8.  | Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                               |                                               |
|     | Vertinimo aspektai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis | Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis |
| 9.  | Sprendinio poveikis:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                               |                                               |
|     | teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Teigiamas ilgalaikis                          | -                                             |
|     | ekonominei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Teigiamas ilgalaikis                          | -                                             |
|     | socialinei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Teigiamas ilgalaikis                          | -                                             |
|     | gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Teigiamas ilgalaikis                          | -                                             |
| 10. | Siūlomoms alternatyvoms poveikis (alternatyva – esamos tendencijos, dekoncentruota plėtra):                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                               |                                               |

## 4.1 lentelės tęsinys

|  |                                                                |   |                                                                                                                             |
|--|----------------------------------------------------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai | - | Vyks nereguliuojama statybų plėtra žemės ūkio sąskaita (ilgalaikis pov.)                                                    |
|  | ekonominė aplinka                                              | - | Vyraus smulkūs ūkiai, konkurencingų ūkių stambėjimas vyks lėčiau (trumpalaikis pov.)                                        |
|  | socialinė aplinka                                              | - | Išliks didesnis skaičius vienkiamų ir smulkių kaimų, bus blogesnės sąlygos kaimo gyventojų aptarnavimui (trumpalaikis pov.) |
|  | gamtinė aplinka ir kraštovaizdžiui                             | - | Dėl didesnio apleistų žemių ploto blogės kraštovaizdžio savybės (ilgalaikis pov.)                                           |

## **5. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS**

### **5.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai**

Prognozuojama, kad bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių įgyvendinimas pasižymės ilgalaikiu teigiamu poveikiu Pasvalio rajono kultūros vertybių apsaugai.

### **5.2. Poveikis ekonominei aplinkai**

Lėšos sprendinių įgyvendinimui turės būti dengiamos iš valstybės, Savivaldybės, privačių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų savininkų biudžeto bei tarptautinių lėšų, skirtų kultūros ir paveldo apsaugai. Dalis reikalingų lėšų gali būti gaunama iš ES Struktūrinių fondų, visų pirma, projektams, plėtojantiems integruotą kultūros ir gamtos paveldo apsaugą, tradicinių verslų ir amatų gaivinimą. Rajonui būdingo architektūros, urbanistinio, archeologijos paveldo tvarkybai reikalingų lėšų dalis gali būti gauta iš tarptautinių kultūros paveldo apsaugos ir turizmo plėtros programų.

Valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšas siūloma sutelkti svarbiausiųjų kultūros paveldo objektų ir vietovių bei kultūros paveldo objektų sancaupos arealų atgaivinimui ir pritaikymui lankymui. Tokiu būdu artimiausiame laikotarpyje sąlyginai mažesnė valstybės ir savivaldybės biudžeto dalis būtų skiriama pavienių ir išskirtine verte nepasižyminčių objektų, tiek įtrauktų, tiek ir neįtrauktų į kultūros vertybių registrą, tvarkybai. Didesnė jų saugojimo finansinė našta dalis tektų savininkams, kurie artimiausiame laikotarpyje negalėtų skirti pakankamai lėšų tinkamai šių objektų tvarkybai ir priežiūrai.

### **5.3. Poveikis socialinei aplinkai**

Nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo darbų teritorinė koncentracija ir integravimas su gamtos ir nematerialiojo paveldo apsauga lems gerėjančią gyvenamosios aplinkos kokybę. Žymioje rajono teritorijos dalyje bus sudarytos palankesnės sąlygos plėtoti kultūrinį pažintinį turizmą ir rekreaciją, kaimo turizmo paslaugas. Stiprės paskatos gaivinti tradicinius verslus ir amatus. Galima prognozuoti, kad žinių apie kultūros paveldo vertę sklaida skatins pavienių, tame tarpe ir kultūros vertybės statuso neturinčių, architektūros paveldo objektų savininkus siekti išsaugoti jų autentiškumą ir savitumą.

Prognozuojama, kad tvirtės kaimo bendruomenių kultūrinio tapatumo, pasididžiavimo savo gyvenamąja aplinka nuostatos. Sistemiška gamtos paveldo, miškų apsauga sudarys palankias sąlygas saugoti savitą archeologijos, urbanistinį bei memorialinį istorinį kultūros paveldą.

#### **5.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui**

Didžiausią dėmesį skiriant sakralinio ir dvarų sodybų, istorinių memorialinių objektų saugojimui stiprės rajono istorinio kraštovaizdžio savitumo raiška. Dauguma archeologijos paveldo objektų, dvarų sodybų parkai, senosios laidojimo vietos yra taip pat ir gamtos paveldo objektai, todėl didėjančios jų tvarkybos darbų apimtys tiesiogiai teigiamai įtakos gamtos paveldo apsaugą.

Kadangi dauguma kultūros paveldo objektų sankaupos arealų ir svarbiausiųjų dvarų sodybų yra vaizdingame gamtiniame kraštovaizdyje, gerai pasiekiami autokeliais bei geležinkeliu, numatoma integruoti jų saugojimo programas. Stiprės Biržų regioniniame parke esančių objektų saugojimas.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų panaudojimo ir išsaugojimo reikalavimai konkretizuojami šių objektų apsaugos specialiuoju planavimu bei kultūros paveldo objektų apskaitos dokumentuose, atskirais atvejais jie gali būti nustatyti apsaugos reglamentais. Apsaugos specialiojo planavimo dokumentai gali būti rengiami bendrojo teritorijų planavimo dokumentų nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo sprendinių keitimui ar detalizavimui. Tikslinga parengti ir kultūros paveldo sankaupos arealų, esančių už saugomų teritorijų ribų, specialiųjų apsaugos planus. Jų neparengus dėl objektų fizinio nykimo ar naujų statybų plėtros gali menkėti šių arealų istorinio kraštovaizdžio autentiškumas, būti prarasti kiti jų kultūrinės vertės požymiai.

Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių vertinimo santrauka pateikiama teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo lentelėje (5.1 lent.).

## 5.1 lentelė. Nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių poveikio vertinimo lentelė

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                               |                                               |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| 1. | Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktorius                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                               |                                               |
| 2. | Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                               |                                               |
| 3. | Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Pasvalio rajono teritorijos bendrasis planas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                               |                                               |
| 4. | Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Nekilnojamojo kultūros paveldo dalies sprendiniai atitinka Lietuvos teritorijos bendrojo plano sprendinius.                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                               |                                               |
| 5. | Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Sprendiniai yra siejami su Valstybės ilgalaikės raidos strategija, Nacionaline darnaus vystymosi strategija, Dvarų išsugojimo programa, Ilgalaike medinių dvarų paveldo objektų tvarkymo darbų programa, Lietuvos nacionaline turizmo plėtros 2003-2006 m. programa, Pasvalio rajono plėtros iki 2014 m. strateginiu planu, Biržų regioninio parko apsaugos reglamentu. |                                               |                                               |
| 6. | <b>Status quo situacija:</b> Stiprės svarbiausių kultūros paveldo objektų bei kultūros paveldo sanaujos tvarkymas bei pritaikymas visuomenės reikmėms. Galimas tolesnis saugomais nepaskelbtų kultūros paveldo objektų kultūrinės vertės menkėjimas bei fizinės būklės blogėjimas, nestabdomas istorinio kultūrinio kraštovaizdžio relikto vertingųjų savybių, estetinio ir rekreacinio potencialo nykimas.                                                         |                                               |                                               |
| 7. | Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas skatinant jo naudojimą vietos gyventojų, kultūrinio pažintinio ir kaimo turizmo bei rekreacijos reikmėms, integravimą su gamtos paveldo apsauga ir kaimo bendruomenių stiprinimu.                                                                                                                                                                |                                               |                                               |
| 8. | Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas): bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį nekilnojamojo kultūros išsaugojimui ir pritaikymui visuomenės poreikiams, tačiau galimas ir neigiamas trumpalaikis poveikis.                                                                                                                                                                       |                                               |                                               |
|    | Vertinimo aspektai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis | Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis |
| 9. | Sprendinio poveikis:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                               |                                               |
|    | teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Teigiamas ilgalaikis                          |                                               |
|    | ekonominei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Teigiamas ilgalaikis                          | Neigiamas trumpalaikis                        |
|    | socialinei aplinkai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Teigiamas ilgalaikis                          | Neigiamas trumpalaikis                        |
|    | gamtoinei aplinkai ir kraštovaizdžiui                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Teigiamas ilgalaikis                          | Neigiamas trumpalaikis                        |

## 6. RAJONO SUSISIEKIMO SISTEMOS SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

### 6.1. Įvadas

Pasvalio rajono susisiekimo sistemos plėtros tikslas – darni rajono susisiekimo sistema formuojanti tinkamas aplinkos sąlygas, ypatingą dėmesį skiriant Via Baltica ekonominio potencialo išnaudojimui, taip pat aplinkosauginių ir eismo saugumo problemų sprendimui.

Iškelti tikslai darbo pradžioje užprogramavo darnesnę aplinką formuojančius ir mažesnę poveikį aplinkai turinčius sprendinius, todėl SPV ataskaita bus ruošama naudojantis minėtais ir pagrindiniais darnaus vystymo kriterijais.

Darnus teritorijos vystymas(is) – tai visuomenės vystymasis, sudarantis galimybių pasiekti visuotinę gerovę dabartinėms ir ateinančioms kartoms, siekiant kompromiso tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų ir neviršijant leistinų poveikio aplinkai ribų.

### 6.2. Status quo situacijos vertinimas

Transporto ir aplinkos sandūros problema yra viena iš šiuo metu pasaulyje aktualiausių bei sunkiausiai sprendžiamų darnos požiūriu. Nuolat augantis transporto priemonių skaičius reikalauja vis daugiau išteklių, sukelia grūstis ir teršia aplinką. Tačiau, transportas yra kertinė šalies ūkio šaka, užtikrinanti kitų sektorių funkcionavimą ir augimą, todėl dažnai tenka ieškoti mažiausiai įtaką darančio scenarijaus.

Pasaulyje šiuo metu nėra vieningos nuomonės kaip spręsti transporto problemas. Įrodyta, kad tik labai išsami projektų ekonominė, aplinkosauginė, socialinė ir techninė analizė padeda parinkti geriausią scenarijų. Reikia įvertinti ir tai, kad transporto sistema paklūsta ekonominiams principams: pasiūlius geresnę infrastruktūrą, kuri tiesiogiai Lietuvoje nėra apmokestinama, pritraukiami didesni automobilių srautai, o ilgalaikiu požiūriu – vėl formuojasi grūstys. Taigi, transporto naudojimo reguliavimas ir tinkamas piniginių resursų paskirstymas teikiant prioritetą darnesnėms susisiekimo rūšims gali pakreipti sektorių darnesniu keliu.

Transportas yra mobilus taršos šaltinis ir todėl jo išmetami teršalai ir infrastruktūra neigiamai įtakoja atmosferą, litosferą, hidrosferą ir ekosferą. Literatūroje poveikis aplinkai skirstomas į tokias 3 pagrindines grupes:

1. Išteklių naudojimas (žemė, deguonis, iškastinis kuras, metalai ir t.t.).
2. Cheminė tarša (išmetamieji teršalai, kuro garavimas ir t.t.).

### 3. Fizinė tarša (triukšmas, vibracijos, šiluma ir t.t.).

Dažnai šie aspektai visuomenėje nėra vertinami ir tai vadinama išoriniais transporto kaštais. Išoriniai transporto kaštai – tai naudojimosi motorizuotu transportu kaštai, už kuriuos transporto priemonės vairuotojas ir keleiviai nemoka. Išskiriamos tokios šių kaštų grupės: gaištys (kitiems eismo dalyviams sukeliama sunkumai), tarša ir triukšmas (žala aplinkai ir žmonių sveikatai), eismo įvykių kaina (draudimo bendrovių nepadengta dalis).

Transporto sukeltos aplinkosauginės problemos pasaulyje nebus artimiausiu metu išspręstos, todėl siekiant įgyvendinti darnaus vystymosi koncepciją (ekonomika, aplinkosauga, technologija) į susisiekimo sistemos plėtros tikslus visada įtraukiamas aplinkos tausojimo aspektas.

Nustatyta, kad rajone sparčiai augs automobilizacija (450-500 aut./1000 gyv. apie 2014-2015 metus) ir tranzitinis srautas Via Baltica magistrale (apie 7 % per metus). Jei siūlomos priemonės nebus įgyvendintos - blogės susisiekimo kokybė, o tai turės didelės neigiamos įtakos teritorijos ekologiškai, socialinei, ekonominei ir technologinei aplinkai.

## 6.3. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Dar 1987 metais Pasaulinė aplinkos ir plėtros komisija patvirtino darnios plėtros koncepciją, kurią dabar remia ir remiasi daugelis vyriausybių, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir mokslo atstovų. Nors darnios plėtros koncepcija yra pripažinta pasauliniu mastu, jos realizavimas yra varžomas daugelio faktorių, kurių esmė glūdi politinėje santvarkoje. Vakarų šalių pavyzdžiai rodo, kad renkantis apskaičiuotą, darnų ir demokratiją pagrįstą raidos kelią pasiekiami gerų rezultatų. Darnumas nusakomas aplinkosauginiais/gamtiniais, ekonominiais, socialiniais kriterijais ir ieškodami pusiausvyros taško tarp jų mes bandome sukurti palankias gyvenimo sąlygas. Kai kurie mokslininkai šių kriterijų grupei priskiria ir technologinių kriterijų grupę, kurie yra priemonė siekti darnumo ir tuo pat metu, rodiklis nusakantis antropogeninės aplinkos kokybę.

Europos Sąjunga nuolat formuoja ir diegia transporto strategiją, siekdama skatinti mažesnę poveikį aplinkai. Tuo tikslu numatoma:

- skatinti žmonių susidomėjimą energiją taupančiomis transporto priemonėmis ir naujomis pažangiomis technologijomis, kurios mažina teršalų emisijas;
- skatinti viešojo ir bevariklio transporto priemonių naudojimą;
- rengti automobilių stovėjimo aikštelių specialiuosius planus ir riboti įvažiavimą į miesto centrą;
- rengti informacines eismo valdymo sistemas;
- integruoti krovinio ar keleivinio transporto rūšis;

- ❑ parengti naują kainodaros už važiavimą transportu sistemą (pvz., dotuoti viešąjį transportą iš surenkamų mokesčių už automobilių įvažiavimą ir stovėjimą centre);
- ❑ integruoti žemės naudojimo ir transporto planavimą miestuose, siekiant sumažinti kelionių poreikį ir padidinti kelionių viešuoju transportu dalį;
- ❑ skatinti mažiau keliaujančius žmones naudotis viešuoju transportu;
- ❑ remti ir skatinti susisiekimą dviračiais;
- ❑ skatinti dirbti namie, naudojantis naujausiomis ryšio priemonėmis.

Darni susisiekimo sistema susijusi su daugeliu sistemų tiek planavimo pakopų, tiek laiko atžvilgiu. Todėl į Pasvalio rajono teritorijos vystymą yra žvelgiama sisteminiu požiūriu, atsižvelgiant į ateities tendencijas ir ieškant priemonių silpnosioms vietoms stiprinti.

Didžiausios neigiamos pasekmės gali būti numatomos jautrioms teritorijoms, žemės naudojimui rajone ir nuosavybės teisėms dėl naujai trasuojamo Rail Baltica geležinkelio. Pagal jau patvirtintą Latvijos ir Lietuvos susitarimą ši trasa kirs sieną ties Joniškiu ir Meleine. Šis susitarimas teikia mažai vilčių, kad COWI rengtoje galimybių studijoje analizuotas 4 variantas per Panevėžio apskritį bus įgyvendintas. Jei vis dėl to Rail Baltica trasa bus numatyta Pasvalio raj. teritorijoje, tai tokio projekto rėmuose turės būti atliekama poveikio aplinkai vertinimo studija. Siūloma trasą atitraukti nuo Lepšinės botaninio draustinio pagal tokiam objektui galiojančius apsauginei zonai keliamus reikalavimus. Be jokios abejonės, ši neigiamą poveikį atsvertų bendroji Rail Baltica nauda: mažesnis teršalų kiekis ir kuro sąnaudos, ekonominė nauda ir nauja ekonominių veiklų koncentracijos ašis.

Pasvalio aplinkkelis trasuojamas taip, kad poveikis būtų minimalus. Transporto infrastruktūrai plėtoti reikalinga žemė su apsaugos zonomis, o privačias žemes patenkančias į naujai tiesiamų ar rekonstruojamų kelių juostas būtina išpirkti pagal numatytas procedūras.

Kitiems aspektams didesnio poveikio dėl nėra prognozuojama, nes esamos infrastruktūros rekonstrukcija mažina kliuvinių skaičių kelyje (tuo pačiu stabdymų-greitėjimų skaičių) ir, galų gale, mažina aplinkos taršą. Reikšmingesnę įtaką gyvūnams ir augalams gali turėti rajono kelio Nr. 3101 Pasvalys-Vabalininkas kategorijos kėlimas iki krašto kelio reikšmės. Žvyruotų kelių rekonstrukcija mažina dulketumą, išmetamųjų teršalų kiekį ir triukšmą gyvenamosiose teritorijose, avaringumą ir laiko nuostolius, tačiau ilgalaikiu požiūriu generuoja papildomus automobilių srautus (dėl patobulintos dangos suminis poveikis aplinkai nedidėja).

Kiti sprendiniai, tokie kaip saugaus eismo priemonių įrengimas, aptarnavimo centro statyba, viešojo transporto plėtra, miesto susisiekimo sistemų plėtra, bevariklio transporto plėtra turės tik trumpalaikės neigiamos įtakos, o ilgalaikėje perspektyvoje formuos darnesnę Pasvalio rajono teritoriją.

#### **6.4. Poveikis ekonominei aplinkai**

Prognozuojama, kad visiems ekonominiams aspektams (konkurencingumas, investicijų srautai, verslumas, vartotojai ir namų ūkiai, makroekonominiai aspektai) nustatyti uždaviniai turės teigiamos įtakos.

Kaip jau minėta, transportas yra kartinė šalies ūkio šaka, užtikrinanti kitų sektorių funkcionavimą ir augimą, todėl vertinant transporto projektus visą laiką atsižvelgiama į monetarizuotas teigiamas ir neigiamas puses. Visos siūlomos priemonės turės teigiamą ilgalaikį tiesioginį ir netiesioginį poveikį Pasvalio rajono ekonominei aplinkai.

#### **6.5. Poveikis socialinei aplinkai**

Socialiniu požiūriu visos priemonės turės teigiamos ilgalaikės įtakos užimtumui ir darbo rinkai, darbo kokybei, asmenų judėjimui, sveikatai ir saugumui. Rajono susisiekimo infrastruktūros gerinimas įtakos tiek globalius (nacionalinius) tiek lokalius procesus. Susisiekimo infrastruktūra užtikrina tranzitinių srautų judėjimą ir ekonominį šalies gyvybingumą, visų svarbiausių paslaugų/poreikių prieinamumą vietos gyventojams (sveikatos, socialinės priežiūros, mokslo, būsto ir kt.), susieja kaimynines bendruomenes tarpusavyje, užtikrina tinkamą resursų naudojimą ir aplinkos apsaugą, tinkamą gyvenamąją aplinką. Susisiekimo infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra sukuria tam tikrą kritinę masę, kuri tolimesnėje ateityje inicijuoja kitų sektorių plėtrą.

#### **6.6. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui**

Susisiekimo sistemos poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui yra viena iš sudėtingiausių problemų šiuolaikiniame pasaulyje. Susisiekimo sistemos plėtra yra glaudžiai susijusi su ekonomine plėtra. Susisiekimas – tai ypač vertinama ir būtina šiuolaikinės visuomenės infrastruktūros dalis, turinti didelį šalutinį/neigiamą poveikį. Gamtinių išteklių naudojimas naujai infrastruktūrai plėtoti ir transporto tarša neigiamai įtakoja gamtinę aplinką, sukelia neigiamą poveikį jautrioms teritorijoms ir keičia kraštovaizdį.

Sprendiniuose nesiūloma naujų trasų einančių per jautrias teritorijas, taip pat kiekvienu atveju reiktų išlaikyti numatytas apsaugines zonas. Tinkamai projektuojant transporto infrastruktūrą ir atliekant ekonominius skaičiavimus galima ne tik nepažeisti gamtinės aplinkos, bet ir formuoti patrauklų antropogeninį kraštovaizdį.

## SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

## 6.7. Sprendinių poveikio suvestinis vertinimas

Susisiekimo sprendinių poveikio vertinimas pateikiamas 6.1 lentelėje.

**6.1 lentelė.** Susisiekimo sprendinių poveikio vertinimo lentelė

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Teritorijų planavimo dokumento organizatorius:<br>Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktorius                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2. | Teritorijų planavimo dokumento rengėjas:<br>VGTU Teritorijų planavimo mokslo institutas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 3. | Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas:<br>Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo plano susisiekimo dalis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 4. | <p>Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. LR Aplinkos Ministerija. Lietuvos respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtinta LR Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154. Specialus žurnalo „Statyba ir architektūra“ numeris: 2002, spalio.</li> <li>b. UAB „Urbanistika“. Panevėžio apskrities bendrasis planas, 2007 m., <a href="http://www.pava.lt">http://www.pava.lt</a>.</li> <li>c. Nacionalinių dviračių trasų specialusis planas. PHARE projektas 2002/000-620.03.01.01.02. <a href="http://www.tourism.lt">www.tourism.lt</a>, Peržiūrėta 2006 12 11.</li> <li>d. Pasvalio rajono degalinių išdėstymo schemos korektūros specialusis planas. Patvirtino Pasvalio rajono savivaldybės taryba 2006 04 19, NR. T1-106.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 5. | <p>Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>e. LR Valstybės ilgalaikės raidos strategija, <a href="http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=193888">http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=193888</a>. Patvirtinta LR Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. Nr. IX-1187.</li> <li>f. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija, <a href="http://www.am.lt/VI/files/0.063911001049192382.pdf">http://www.am.lt/VI/files/0.063911001049192382.pdf</a>. Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160.</li> <li>g. LR Susisiekimo ministerija. Ilgalaikė (iki 2025 metų) Lietuvos transporto sistemos plėtros strategija. Vilnius, 2004 m.</li> <li>h. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos. 2002 - 2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa, Kaunas 2001.</li> <li>i. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, Asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga 2005-2015 m. Vilnius, 2001 m.</li> <li>j. Lietuvos eismo priežiūros tarnyba, <a href="http://www.lpept.lt/lt/juoduju_demiu_zemelapis/">http://www.lpept.lt/lt/juoduju_demiu_zemelapis/</a>, Peržiūrėta 2007 01 05.</li> <li>k. Pasvalio rajono plėtros iki 2014 metų strateginis planas, <a href="http://www.pasvalys.lt">www.pasvalys.lt</a>. Peržiūrėta 2007 03 22.</li> </ul> |
| 6. | <p><b>Status quo situacija</b></p> <p>Jei siūlomos priemonės nebus įgyvendintos – dėl didėjančios automobilizacijos ir tranzitinių srautų blogės susisiekimo kokybė, o tai turės didelės neigiamos įtakos teritorijos ekologinei, socialinei, ekonominei ir technologinei aplinkai.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 7. | <p>Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius</p> <p>Pasvalio rajono susisiekimo sistemos plėtros tikslas – darni rajono susisiekimo sistema formuojanti tinkamas aplinkos sąlygas, ypatingą dėmesį skiriant Via Baltica ekonominio potencialo išnaudojimui, taip pat aplinkosauginių ir eismo saugumo problemų sprendimui.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

## SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

6.1 lentelės tęsinys

|    |                                                                                                     |                                                                                |                                                                                                  |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. | Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas) |                                                                                |                                                                                                  |
|    | Vertinimo aspektai                                                                                  | Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis                                  | Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis                                                    |
|    | Sprendinio poveikis:                                                                                |                                                                                |                                                                                                  |
|    | teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai                                      | Teigiamas bendrasis/suminis ilgalaikis poveikis                                | Neigiamas trumpalaikis poveikis gali būti dėl statybos darbų                                     |
|    | ekonominei aplinkai                                                                                 | Teigiamas bendrasis/suminis trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis                | Poveikis nenumatomas                                                                             |
|    | socialinei aplinkai                                                                                 | Teigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis                                  | Poveikis nenumatomas                                                                             |
|    | gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui                                                                | Tinkamai projektuojant tikėtinas teigiamas ilgalaikis poveikis kraštovaizdžiui | Galimas neigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis netoliese esančioms jautrioms teritorijoms |

## **7. PASVALIO RAJONO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA**

### **7.1. Įvadas**

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalių (vandentiekio ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio, dujų tiekimo bei telekomunikacijų ir ryšių) sprendinių poveikio vertinimas atliktas, remiantis Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 (Žin., 1994, Nr. 113-4228). Šioje ataskaitoje pateikiamos bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendinių poveikio vertinimo išvados.

### **7.2. Sprendinių poveikio vertinimo išvados**

Sprendinių poveikio vertinimo metu buvo išanalizuota status quo situacija (kas atsitiktų, jeigu nebūtų įgyvendinami bendrojo plano sprendiniai) ir siūlomų sprendinių galimas poveikis.

#### **7.2.1. Status quo**

Jei Pasvalio rajono teritorijoje nebūtų įgyvendinami bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai, rajone vyktų nereguliuojama (neplanuojama) ar menkai reguliuojama inžinerinės infrastruktūros plėtra. Tokiu atveju nebūtų užtikrintas sistemingas, esamus ir planuojamus poreikius atitinkantis infrastruktūros vystymasis ir taip nebūtų sudaromos sąlygos darniam teritorijų vystymui. Infrastruktūros plėtra, neįvertinant planuojamų poreikių, neleistų efektyviai panaudoti finansinių išteklių, neužtirtinų perspektyvinių pramonės ir verslo teritorijų aprūpinimo inžinerine infrastruktūra ir tai darytų neigiamą poveikį rajono ekonominei aplinkai. Tinkamos kokybės inžinerinės paslaugos yra svarbus gyvenimo kokybės rodiklis ir nereguliuojama infrastruktūros plėtra galėtų užtikrinti ne visų rajono gyventojų aprūpinimą reikiamos kokybės paslaugomis ir tai turėtų neigiamą poveikį rajono socialinei aplinkai. Tik reguliuojama inžinerinės infrastruktūros plėtra užtikrina minimalų neigiamą poveikį gamtinei aplinkai (atmosferos orui, dirvožemiui, paviršiniam ir požeminiam vandenims, gyvūnijai ir augalijai bei kt.), kraštovaizdžiui ir kultūros paveldo objektams.

**SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS****7.2.2. Sprendinių poveikis teritorijos vystymui**

Vienas iš svarbiausių darnaus teritorijų vystymo faktorių ir yra inžinerinės infrastruktūros vystymas, atsižvelgiant į esamus ir planuojamus inžinerinių paslaugų poreikius nagrinėjamoje teritorijoje.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas plėtoti ir tobulinti susiklosčiusią Pasvalio rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos efektyvų aprūpinimą infrastruktūra, iš anksto rezervuoti teritorijas infrastruktūrai plėtoti, įgyvendinti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo ir strateginių planų nuostatas. Todėl bendrojo plano vandentvarkos ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio, dujų tiekimo bei telekomunikacijų ir ryšių dalių sprendinių įgyvendinimas Pasvalio rajone sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamam teritorijų vystimui. Numatomas poveikis yra teigiamas ir ilgalaikis.

**7.2.3. Sprendinių poveikis ekonominei aplinkai**

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei Pasvalio rajono ūkio raidai. Teritorijas aprūpinant inžinerine infrastruktūra, bus sukurta palanki investicinė aplinka pramonės ir kitiems verslo subjektams, didės rajono įmonių konkurencingumas, bus steigiamos naujos darbo vietovės, augs gyventojų gyvenimo lygis ir tai sudarys sąlygas viso rajono plėtrai. Mažės Pasvalio rajono atotrūkis nuo kitų sparčiai besivystančių Lietuvos rajonų.

Sprendiniai energetikos srityje turės teigiamą poveikį energijos ir energijos išteklių vartojimo efektyvumui, kadangi didėjantis energijos išteklių vartojimo ir tiekimo efektyvumas lems mažesnę pirminių išteklių poreikį ir išlaidas išteklių pirkimui. Didėjantis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros ir šilumos gamybai lems mažesnę neatsinaujinančių energijos išteklių poreikį. Sprendinių vandentvarkos srityje įgyvendinimas leis užtikrinti tausų vandens išteklių naudojimą. Inžinerinės infrastruktūros objektų modernizavimas mažins avarių tikimybę ir išlaidas jų likvidavimui. Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje sudarys palankias sąlygas žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimuisi, užtikrins, kad vartotojams telekomunikacijų ir ryšių paslaugos būtų teikiamos už konkurencingas kainas.

Dalį sprendinių įgyvendinimui reikalingų lėšų turės būti padengta iš Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto, tačiau projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais. Be to, inžinerinės infrastruktūros plėtra yra būtina, siekiant užtikrinti darnų teritorijų vystimąsi.

**SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS**

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Pasvalio rajono ekonominei aplinkai.

**7.2.4. Sprendinių poveikis socialinei aplinkai**

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas Pasvalio rajono gyventojų gyvenimo kokybei kilti, nes didės gyvenamųjų pastatų aprūpinimo inžinerinėmis paslaugomis (vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų šalinimo, elektros tiekimo, šildymo, telekomunikacijų ir ryšių paslaugomis) prieinamumas, patikimumas, gerės pačių paslaugų kokybė ir todėl bus užtikrintos gyventojų higienos, sveikos gyvenamosios aplinkos, komforto reikmės. Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius bus užtikrintas minimalus poveikis gamtinei aplinkai, taigi, ir netiesioginis neigiamas gamtinės aplinkos poveikis rajono gyventojams (pvz., dėl užteršto oro, vandens, dirvožemio ir pan.). Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje skatins žinių visuomenės kūrimąsi.

Rajono teritorijas aprūpinant inžinerine infrastruktūra, bus sukurta palanki investicinė aplinka naujoms pramonės ir kito verslo įmonėms kurtis, todėl bus steigiamos naujos darbo vietos ir tai prisidės prie rajono gyventojų pragyvenimo lygio kilimo.

Didėjantis energijos ir energijos išteklių vartojimo efektyvumas lems mažesnę galutinę energijos poreikį ir mažesnes gyventojų išlaidas energijos ištekliams pirkti. Šie aspektai ypač svarbūs socialiai pažeidžiamiems visuomenės sluoksniams – nepasiturinčios, jaunoms šeimoms pagyvenusiems asmenims ir kt.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Pasvalio rajono socialinei aplinkai.

**7.2.5. Sprendinių poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui**

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenų kokybei, dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Oro kokybei sprendiniai turės ilgalaikę teigiamą įtaką, nes diegiamos efektyvaus elektros ir šilumos vartojimo priemonės, didinamas energijos tiekimo efektyvumas, skatinama elektros ir šilumos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių sudarys sąlygas mažesniai organinio kuro poreikiui, kurį deginant aplinkos oras ypač teršiamas kenksmingomis aplinkai ir žmogaus sveikatai medžiagomis. Pagal bendrojo plano sprendinius sutvarkyta atliekų tvarkymo infrastruktūra rajone užtikrins mažesnę aplinkos oro taršą iš įrstančių atliekų išsiskiriančiomis

**SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS**

medžiagomis, nenaudojamų sąvartynų rekultyvavimas, pavojingų, biodegraduojančių ir kitų rūšių atliekų tvarkymas užtikrins mažiausią galimą neigiamą poveikį aplinkos oro kokybei. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėjęs dulkių kiekumas ir pan.).

Paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei. Mažėjanti rajono oro tarša taip pat lems mažesnę paviršinių vandenų taršą ir eutrofikacijos, rūgščių lietu poveikį jiems. Bendrojo plano sprendiniai taip pat yra orientuoti į tausų vandens išteklių vartojimą.

Dirvožemio ištekliams bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės dirvožemio tarša dėl modernių ir tinkamai eksploatuojamų vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo įrenginių.

Ekosistemoms ir biologinei įvairovei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės tų ekosistemų (augalijos ir gyvūnijos buveinių) tarša antropogeninėmis medžiagomis.

Kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą įtaką, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija, naujų modernių įrenginių statyba, tinkama atliekų tvarkymo sistema ir senų sąvartynų rekultyvavimas užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams, nuo kurių priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas (pvz. aplinkos orui, dirvožemiui, gamtiniam vandenims, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai).

Didelių infrastruktūros objektų statybos vietoje dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai gali būti padarytas ir neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina rajono darniam vystimuisi, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus ar jo gali iš viso nebūti, atliekant teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir kt.). Kraštovaizdžio estetinei kokybei galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

Kultūros paveldo objektams bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, nes bus sudarytos sąlygos objektus aprūpinti inžinerinėmis paslaugomis, objektai bus aptarnaujami atliekų šalinimo sistemos ir taip bus sutvarkyta objektų vizualinė aplinka ir taip šiuose objektuose bus palankiau plėtoti turizmą. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

## SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

## 7.3. Sprendinių poveikio įvertinimo išvadinė santrauka

Pasvalio rajono bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalių sprendinių poveikio vertinimo išvadų santrauka pateikta 7.1 lentelėje.

**7.1 lentelė.** Pasvalio rajono bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalių sprendinių poveikio vertinimo lentelė

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                               |                                               |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| 1. | Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktorius                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                               |                                               |
| 2. | Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: Vilniaus Gedimino Technikos Universiteto Teritorijų planavimo mokslo institutas ir UAB „Ekostrategija“                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                               |                                               |
| 3. | Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                               |                                               |
| 4. | Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai suderinti su Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo planu (Žin., 2002, Nr. 110-4852) ir rengiamo Panevėžio apskrities teritorijos bendrojo plano sprendiniais (2007 m. versija).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                               |                                               |
| 5. | Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai suderinti su Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Žin., 2002, Nr. 113-5029), Valstybine aplinkos apsaugos strategija (Žin., 1996, Nr. 103-2347), Nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-4029), Nacionaline energetikos strategija (Žin., 2007, Nr. 11-430), Vandentvarkos ūkio (vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo) plėtros strategija (Žin., 2005, Nr. 8-245), Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu (Žin., 2002, Nr. 40-1499), Pasvalio rajono plėtros iki 2014 metų strateginiu planu (patvirtintu 2005 m. sausio 19 d. Pasvalio rajono savivaldybės sprendimu Nr. T1-12). |                                               |                                               |
| 6. | <b>Status quo situacija</b><br>Jei Pasvalio rajono teritorijoje nebūtų įgyvendinami bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai, rajone vyktų nereguliuojama (neplanuojama) ar menkai reguliuojama inžinerinės infrastruktūros plėtra. Tokiu atveju nebūtų užtikrintas sistemingas, esamus ir planuojamus poreikius atitinkantis infrastruktūros vystymasis ir taip nebūtų sudaromos sąlygos darniam teritorijų vystymui.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                               |                                               |
| 7. | Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniais siekiama tobulinti susiklosčiusią Pasvalio rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos aprūpinimą inžinerine infrastruktūra.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                               |                                               |
| 8. | Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas trumpas įvertinimas)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                               |                                               |
|    | Vertinimo aspektai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis | Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis |
|    | Teritorijos vystymo darnai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Teigiamas ilgalaikis poveikis                 | Nenumatomas                                   |

## SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

7.1 lentelės tęsinys

|  |                                      |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|--------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | Ekonominei aplinkai                  | Teigiamas ilgalaikis poveikis | Galimas neigiamas trumpalaikis poveikis, nes dalį sprendinių įgyvendinimui reikalingų lėšų turės būti padengta iš Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto, tačiau šios lėšos yra būtinos darniai infrastruktūros plėtrai. Projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|  | Socialinei aplinkai                  | Teigiamas ilgalaikis poveikis | Nenumatomas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|  | Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui | Teigiamas ilgalaikis poveikis | Didelių infrastruktūros objektų statybos vietoje dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai gali būti padarytas ir neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina rajono darniam vystimuisi, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus ar jo gali iš viso nebūti, atliekant teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir kt.). Infrastruktūros objektų statybos metu aplinkos oro kokybei, dirvožemiui, kraštovaizdžio estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis (padidėję automobilių srautai, padidėjęs dulketumas, aptvertos teritorijos ir pan.). |

**7.4. Priemonės sprendinių stebėsenai atlikti**

Atlikus Pasvalio rajono savivaldybės bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių poveikio vertinimą, nustatyta, kad sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį rajono teritorijų vystymosi darnai, ekonominei, socialinei ir gamtinei aplinkai. Galimas neigiamas poveikis rajono gamtinei aplinkai yra nereikšmingas, trumpalaikis ir gali būti dar labiau sumažintas laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procedūrų (sanitarinių apsaugos zonų nustatymo reikalavimų ir tvarkymo režimų, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų ir pan.) bei atliekant bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną.

Stebėseną turi būti atliekama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. nutarimu Nr. D1-263 „Dėl Apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano rengimo, Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo ir Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1994, Nr.83-3029) ir kitais teisės aktais.